

INVASIEVE UITHEEMSE SOORTEN IN HET VIZIER

PROVINCIE ANTWERPEN

juni 2025

Provincie
Antwerpen

Colofon

**Provincie
Antwerpen**

Invasieve uitheemse soorten in het vizier

Provincie Antwerpen - Dienst Duurzaam
Milieu- en Natuurbeleid

Foto cover:

© provincie Antwerpen

[Moerasaronskelk te Essen](#)

Aanspreekpunt:

Mieke Hoogewijs

mieke.hoogewijs@provincieantwerpen.be

Datum:

versie juni 2025

**Uitgave van de provincie Antwerpen met
als deputatie:**

Cathy Berx, gouverneur-voorzitter

Luk Lemmens

Mireille Colson

Jinnih Beels

Jan De Haes

Maarten Puls, provinciegriffier

Inhoud

1.	Inleiding.....	5
1.1.	Wat kan je doen?	5
1.1.1.	Ken de wetgeving rond invasieve uitheemse soorten	5
1.1.2.	Weet welke invasieve uitheemse soorten er in je gebied voorkomen.....	5
1.1.3.	Onderneem actie	5
1.1.4.	Meld waarnemingen van uitheemse soorten	5
2.	Wetgeving	6
2.1.	Europese wetgeving.....	6
2.2.	Soortenbesluit.....	7
2.3.	Samenwerkingsakkoord IUS	7
2.4.	Wijziging Natuurdecreet i.k.v. invasieve uitheemse soorten	8
2.5.	Beheerregelingen	8
2.6.	Verantwoordelijkheden voor uitvoering	9
2.6.1.	Beginsel 1: de vervuiler betaalt	9
2.6.2.	Beginsel 2: de terreinverantwoordelijke	9
3.	Informatie over invasieve uitheemse soorten.....	11
3.1.	Soorten Europese verordening / Unielijst	11
3.2.	Overige invasieve uitheemse soorten	12
3.2.1.	Harmonia - Belgian Forum on Invasive Species.....	12
3.2.2.	Technisch vademecum beheer van invasieve uitheemse planten.....	12
3.2.3.	Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten	13
3.2.4.	Gedragcode invasieve planten in België.....	13
3.2.5.	Gids Duurzame aankopen Groenvoorziening.....	14
3.2.6.	Life RIPARIAS.....	14
4.	Uitheemse soortentoets / screening	15
4.1.	Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten	15
4.2.	Waarnemingen.be	17
4.3.	RIPARIAS.....	21
4.4.	Extern openbaar Geoloket Provincie Antwerpen	24
5.	Alerts	25
5.1.	Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten	25
5.2.	RIARIAS.....	26
6.	Meld waarnemingen	27
6.1.	Waarnemingen.be	27

6.2. iNaturalist.....	27
6.3. Opmerking over licenties	27

1. Inleiding

Uitheemse planten en dieren die hier van nature niet voorkomen en die hier niet op eigen kracht zijn geraakt, noemen we 'uitheemse soorten'. De meeste uitheemse soorten vormen geen probleem. Maar sommige zijn zeer competitief of hebben geen natuurlijke vijanden zodat ze zich ongehinderd kunnen voortplanten en schade veroorzaken. Die noemen we 'invasieve uitheemse soorten'. Je leest in deze brochure hoe je ze aanpakt.

1.1. Wat kan je doen?

1.1.1. Ken de wetgeving rond invasieve uitheemse soorten

Deze kan je terugvinden in het hoofdstuk wetgeving.

Soorten van de Unielijst mag je niet houden, kweken, vervoeren, gebruiken of uitwisselen. Je mag ook niet toestaan dat ze zich voortplanten. En het is uiteraard niet toegelaten om de soorten vrij te laten in het milieu.

1.1.2. Weet welke invasieve uitheemse soorten er in je gebied voorkomen

Het is belangrijk te weten waar welke uitheemse soorten in je gemeente voorkomen. Plan je werken of een excursie, dan is het heel belangrijk te weten welke invasieve uitheemse soorten er voorkomen om geen verder verspreiding in de hand te werken. In deze brochure lees je hoe je een **uitheemse soortentoets** / -screening kan uitvoeren en hoe je kan inschrijven op **waarschuwingssystemen voor invasieve uitheemse soorten**.

1.1.3. Onderneem actie

Plant geen invasieve uitheemse soorten meer aan. Screen of de planten die je wenst aan te planten zeker niet invasief zijn. Verderop lees je hoe je dit kan doen.

Kies **alternatieven** voor invasieven, de [brochure "Alternatieven voor invasieven"](#) helpt je op weg. Ook de gids [Duurzame Aankopen – Groenvoorziening](#) kan helpen bij je keuze. En via de folder ["Stop de verspreiding van invasieve waterplanten"](#) leer je ook alternatieven voor invasieve waterplanten kennen.

Grijp snel in bij melding van nieuwe invasieve uitheemse soorten op je grondgebied en maak een bestrijdingsplan op met daarin een **plan van aanpak**.

1.1.4. Meld waarnemingen van uitheemse soorten

Stimuleer burgers om waarnemingen van invasieve uitheemse soorten te melden. Op het einde van de brochure overlopen we de mogelijkheden om waarnemingen door te geven.

2. Wetgeving

2.1. Europese wetgeving

In navolging van andere landen zoals de Verenigde Staten, Japan, Australië en ook Nieuw-Zeeland, was het al jaren de wens van de Europese Unie om te kunnen beschikken over een werkkader om de introductie van invasieve uitheemse soorten binnen haar grondgebied te voorkomen en te beheersen. De Europese verordening betreffende invasieve, uitheemse soorten (**EU-IUS-verordening**) is van kracht sinds 1 januari 2015.

De volledige naam van is “de **Verordening** (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van **invasieve uitheemse soorten**” en [hier](#) kan je ze terugvinden.

Het **verschil tussen** een **verordening** en een **richtlijn** is dat een verordening bindend is. In tegenstelling tot de verordening dient een richtlijn eerst door de lidstaten te worden omgezet in nationale wetgeving. **Verordeningen** zijn vanaf hun inwerkingtreding automatisch en op dezelfde manier in hun geheel **bindend** in alle EU-landen.

De bepalingen uit de Europese verordening gelden voor soorten van de lijst van voor de Unie zorgwekkende, invasieve soorten. Dit is een **dynamische lijst**: er kunnen soorten worden toegevoegd en verwijderd. Soorten worden op deze 'Unielijst' opgenomen indien ze een aantoonbare negatieve impact op de inheemse Europese biodiversiteit hebben én de maatregelen uit de verordening deze impact kunnen beperken.

In 2016 werd de eerste lijst van voor de Europese Unie zorgwekkende invasieve soorten gepubliceerd, in 2017, 2019 en 2022 volgden nog aanvullingen.

- Soorten van de Unielijst mogen **niet** worden gehouden, gekweekt, vervoerd, gebruikt, uitgewisseld, of worden toegestaan om zich voort te planten. Daarenboven is het uiteraard niet toegestaan om de soorten vrij te laten in het milieu.
- Naast het **vermijden** van deze opzettelijke vormen van introductie (bv. handel), dienen de lidstaten de wijzen waarop soorten onopzettelijk worden geïntroduceerd (bv. als verstekeling) in de mate van het mogelijke te vermijden.
- Indien een soort die nog niet eerder op het grondgebied van de lidstaten was vastgesteld, toch wordt waargenomen, dient deze zo snel mogelijk verwijderd te worden. Dergelijke **snelle respons** is een gedeelde verantwoordelijkheid van (lokale) overheden en terreineigenaars.
- Voor die soorten op de lijst die al wijdverspreid zijn, dienen de lidstaten maatregelen te nemen om deze soorten zoveel mogelijk **onder controle te houden**. Ook dit is een **gedeelde verantwoordelijkheid tussen overheden en terreineigenaars**.

2.2. Soortenbesluit

In het Soortenbesluit wordt bepaald welke soorten dieren en planten beschermd zijn in het Vlaamse Gewest, en welke wettelijke gevolgen verbonden zijn aan die beschermde status. Ook de EU-IUS-verordening is, voor wat de Vlaamse bevoegdheden betreft, verankerd in het Soortenbesluit van de Vlaamse regering.

De volledige naam van het Soortenbesluit is “Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer van 15 mei 2009, gewijzigd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2019” en staat [hier](#).

Het Soortenbesluit trad in werking op 1 september 2009. Het besluit was het resultaat van een grondige integratie en verduidelijking van de bestaande Vlaamse regelgeving inzake soortenbescherming en soortenbehoud.

In **2019 wijzigt** de Vlaamse Regering het Soortenbesluit. In de eerste plaats worden een reeks handelingen vermeld die verboden zijn ten aanzien van beschermde soorten. Ook de **Europese Verordening 1143/2014** betreffende **invasieve uitheemse soorten** wordt **geïmplementeerd**. Het Soortenbesluit voorziet ook de mogelijkheid voor de opmaak van een lijst van voor Vlaanderen zorgwekkende, invasieve soorten.

2.3. Samenwerkingsakkoord IUS

De uitvoering van de EU-IUS-verordening valt zowel onder de bevoegdheden van de federale staat als van de gemeenschappen en de gewesten. Het betreft voornamelijk het natuurbehoud maar ook het wetenschappelijk onderzoek.

Wat het natuurbehoud betreft, is de federale staat bevoegd voor de in-, uit- en doorvoer van niet-inheemse planten- en diersoorten, en hun krengen. De federale staat is eveneens bevoegd voor het natuurbehoud in de zeegebieden. De gewesten zijn bevoegd inzake natuurbehoud.

Dus kort gezegd: verdeelde bevoegdheden. De meeste bepalingen van de EU verordening vereisen echter een gecoördineerde uitvoering op Belgisch vlak, hetgeen nodig is om de samenhang te verzekeren maar ook de doeltreffendheid van de uitvoering van de maatregelen voorgeschreven door de verordening en daarom werd er een samenwerkingsakkoord opgemaakt tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten. Dit samenwerkingsakkoord IUS werd wettelijk vastgelegd in het “Decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 30 januari 2019 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten”.

Om de coördinatietaken te vervullen zoals voorzien in het samenwerkingsakkoord, werden drie entiteiten opgericht:

- Het **Nationaal Comité** voor invasieve uitheemse soorten bestaat uit vertegenwoordigers van de federale en gewestelijke overheden. Het Comité garandeert de uitwisseling van informatie en formuleert de Belgische standpunten over IUS-vraagstukken. Vervolgens stemt de Conferentie van Milieuministers over deze standpunten.

- De **Wetenschappelijke Raad** voor invasieve uitheemse soorten is een onafhankelijk adviesorgaan van wetenschappelijke deskundigen die het Nationaal Comité adviseren.
- Het **Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat** voor de invasieve uitheemse soorten vereenvoudigt de workflow tussen de verschillende instanties en ondersteunt de Wetenschappelijke Raad bij het beantwoorden van de vragen van het Nationaal Comité.

2.4. Wijziging Natuurdecreet i.k.v. invasieve uitheemse soorten

Via het verzameldecreet - [Decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw](#) - dat op 29 juni 2019 in werking trad, werden wijzigingen aan o.a. het Natuurdecreet doorgevoerd. Er werd een bepaling ingevoerd dat privé-eigenaars op hun terrein moeten toestaan dat **maatregelen tegen uitheemse soorten** worden genomen, indien de eigenaars dit niet vrijwillig toestaan.

Aan artikel 51, § 3, van het natuurdecreet, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002, worden een tweede, derde en vierde lid toegevoegd, die als volgt luiden:

- Art. 51-§3 (pars) -- “ambtshalve [kunnen] op **private terreinen** door [...] personen in opdracht van het agentschap maatregelen worden uitgevoerd inzake beheer en bestrijding van [...] zorgwekkende invasieve uitheemse soorten. [...]”
- De maatregelen [...] kunnen alleen maatregelen zijn die zijn opgenomen in een **beheerregeling** die de Vlaamse Regering vaststelt.
- De maatregelen [...] kunnen alleen [...] worden uitgevoerd indien de eigenaar [...] van een privaat terrein na schriftelijk verzoek niet **zelf** in beheer of bestrijding voorziet.
- Voor de ambtshalve uitvoering moet **schriftelijke toestemming** door de eigenaar [...] zijn bekomen.
- Ingeval geen toestemming wordt bekomen, kan de eigenaar [...] **aansprakelijk** worden gesteld voor de beheerkosten of herstellkosten die voortkomen uit de populatie van de betreffende soort op zijn terrein.

2.5. Beheerregelingen

Het Soortenbesluit voorziet het instrument van een beheerregeling, waarmee acties worden vastgelegd inzake het beheer van soorten die hinder, risico of schade veroorzaken. Uitheemse soorten die ecologische schade aanrichten (en dus als ‘invasief’ kunnen worden bestempeld), kunnen dus ook het onderwerp van een beheerregeling vormen. Een beheerregeling is een **geheel van maatregelen** van soortenbeheer, gericht op het voorkomen of herstellen van hinder, risico of schade, veroorzaakt door bepaalde soorten dieren of planten. Een beheerregeling voor een bepaalde soort of voor een bepaalde groep van soorten wordt, op initiatief van de minister, opgemaakt door of in opdracht van het ANB. De minister stelt de beheerregeling vast. Een beheerregeling is geldig voor een periode van maximaal 5 jaar, en kan verlengd worden.

Volgende maatregelen kunnen opgenomen worden:

- uitvoeren van sensibiliseringsacties, daarbij inbegrepen het uitbrengen van codes van goede praktijk;
- het verrichten, het laten verrichten of het opleggen van specifieke beheer- of bestrijdingsacties;
- het sluiten van overeenkomsten met provinciale of lokale overheden of met rechts-onderhorigen, organisaties of verenigingen, met het oog op het opzetten van regionale of plaatselijke beheer- of bestrijdingsacties;
- als het gaat over invasieve soorten, het beperken of verbieden van het onder zich hebben, het vervoeren, het verhandelen of het ruilen, te koop of in ruil aanbieden van specimen of eieren van de soorten in kwestie, het kweken, het toestaan zich voort te planten, te worden gekweekt of geteeld.

Er werd reeds een beheerregeling opgemaakt voor de [muskusrat](#) en de [Aziatische hoor-naar](#). Voor de Amerikaanse stierkikker is er één in opmaak.

2.6. Verantwoordelijkheden voor uitvoering

De vraag wie er verantwoordelijk is voor de uitvoering van bestrijdingsmaatregelen (hetzij voor een snelle respons, hetzij voor het beheer) is relatief complex. De soorten in kwestie behoren immers niemand toe (res nullius).

2.6.1. Beginsel 1: de vervuiler betaalt

De exploitant draagt de kosten voor preventieve maatregelen en herstelmaatregelen ten aanzien van schade die door beroepsactiviteiten aan beschermde soorten en natuurlijke habitats is aangebracht. Dit vloeit voort uit de EU Richtlijn 2004/35/EG m.b.t. Milieuaansprakelijkheid en Artikel 21 van EU verordening 1143/2014 m.b.t. terugvoering van kosten. Het is één van de beginselen van het milieubeleid van de Europese Unie. De aansprakelijkstelling voor biologische invasies is echter geen evidentie. De introductie die aan de basis van een invasie ligt, is vaak bekend op het niveau van een sector of activiteit, doch is slechts zelden op een specifieke exploitant terug te voeren. Toch zijn er mogelijks gevallen waarbij het beginsel zou kunnen worden ingeroepen, bijvoorbeeld wanneer introducties sterk aan één activiteit zijn gelinkt, deze activiteit door slechts enkele exploitanten worden uitgevoerd, en maatregelen redelijkerwijs genomen hadden kunnen worden.

2.6.2. Beginsel 2: de terreinverantwoordelijke

Als beginsel 1 niet kan worden ingeroepen, is de terreinverantwoordelijke verantwoordelijk voor het algemene, goede beheer van diens terrein.

Hoofdstuk 4 (Soortenbeheer) van Het Soortenbesluit vernoemt ook een rol voor lokale overheden, organisaties of verenigingen in plaatselijke beheer- of bestrijdingsacties.

Zo is het niet altijd voldoende, redelijk of wenselijk om uit te gaan van de verantwoordelijkheid die op terreineigenaars rust. In die gevallen kan de bestrijding, ter vervanging of in aanvulling, worden toegekend aan externe instanties, die hiervoor een duidelijk

mandaat hebben. Er zijn drie motieven, die ook in combinatie van toepassing kunnen zijn.

Motief 1: een snelle respons is hoogstnoodzakelijk. — Een snelle respons (doorgaans deze in strikte zin) is dermate belangrijk, dat kostbare tijd zou verloren geraken bij de uitvoering door reguliere terreinverantwoordelijken.

Motief 2: het doel kan door terreinverantwoordelijken alleen niet worden behaald. — Er is een beheerdoelstelling vastgelegd waarvoor duidelijk is dat die door terreinverantwoordelijken alleen redelijkerwijs niet behaald kan worden.

Motief 3: de bestrijding is technisch niet uitvoerbaar door terreinverantwoordelijken. — Terreinverantwoordelijken beschikken niet over toegang tot de nodige beheermaatregelen, zelfs niet door middel van uitbesteding vb afschot

3. Informatie over invasieve uitheemse soorten

De invasieve uitheemse soorten hebben we gebundeld in een **overzichtelijke Excel-tabel**. Deze tabel kan je [hier](#) downloaden. In de tabel staat telkens aangeduid op welke lijst de invasieve uitheemse soort is opgenomen. In het volgende onderdeel vind je meer info over deze **verschillende lijsten**.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Soortgroep	Europese unielijst	Harmonia	Technisch	Gids	Waarschu	Waarschu	Ecopedia infopagina
				Invasieve soorten België	vademecum invasieve uitheemse planten	duurzame aankopen groenvoorziening	ngsysteem invasieve exoten	ngsysteem RIPARIAS	
<i>Acacia saligna</i>	Wilgacacia	planten	X			X	X	X	https://www.ecopedia.be/planten/wilgacacia
<i>Acer negundo</i>	Vederesdoorn	planten		X	X	X	X	X	https://www.ecopedia.be/boom/vederesdoorn
<i>Acer rufrinerve</i>	Grijze bastesdoorn	planten		X	X	X	X		https://www.ecopedia.be/planten/grijze-bastesdoorn-vederesdoorn
<i>Acridotheres cristatellus</i>	Kuifmaina	dieren					X		
<i>Acridotheres tristis</i>	Treurmaina	dieren	X				X	X	https://www.ecopedia.be/dieren/treurmaina
<i>Aedes albopictus</i>	Tijgermug	dieren					X		
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	planten	X	X	X	X	X	X	https://www.ecopedia.be/planten/Hemelboom
<i>Aix galericulata</i>	Mandarijneend	dieren		X					
<i>Akebia quinata</i>	Klimbes / Schijnaugurk / Klimaugur	planten		X	X	X	X		
<i>Alopecurus aegyptiacus</i>	Nijlgans	dieren	X	X			X	X	https://www.ecopedia.be/dieren/Nijlgans
<i>Alternanthera philoxeroides</i>	Alligatorkruid	planten	X			X	X	X	https://www.ecopedia.be/planten/alligatorkruid
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	Aisemambrosia	planten		X	X	X	X		https://www.ecopedia.be/planten/Aisemambrosia
<i>Ameiurus melos</i>	Zwarte dwergmeerval	dieren	X				X	X	https://www.ecopedia.be/dieren/zwarte-dwergmeerval
<i>Ameiurus nebulosus</i>	Bruine Amerikaanse dwergmeerval	dieren		X					
<i>Amelanchier lamarckii</i>	Amerikaans krentenboomje	planten		X	X	X			https://www.ecopedia.be/boom/amerikaans-krentenboomje

3.1. Soorten Europese verordening / Unielijst

Na de laatste update van de Unielijst in 2022 – die goed was voor 22 nieuwe soorten – staat het totaal op **88 dier- en plantensoorten**. Momenteel zijn er reeds 32 invasieve soorten van de Unielijst gevestigd op Belgisch grondgebied. Nieuwe soorten ter opname op de Unielijst worden door de Europese Commissie of door de lidstaten voorgesteld. Een soort kan pas voor opname beschouwd worden indien een wetenschappelijk onderbouwde risicobeoordeling werd uitgevoerd die aan verschillende vereisten voldoet.

Onderstaande linken geven meer info over de invasieve uitheemse soorten van de EU Unielijst:

<https://www.ecopedia.be/exoten>

<https://www.iasregulation.be/nl/3/>

Het [PRLUS-rapport](#) “Een kader voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten in Vlaanderen. Een **prioritering** voor het natuurbeleid” maakt een kader op waarmee kan worden afgewogen welke aanpak het meest is aangewezen voor de 88 invasieve uitheemse soorten van de Unielijst (uitgebreid met enkele andere soorten). De verschillende beleidsinstrumenten zijn:

- preventie (hier beperkt tot het verbod op opzettelijke handelingen),
- snelle respons (voor afwezige of beperkt aanwezige soorten),
- regulier beheer (op basis van de verantwoordelijkheden van terreinbeheerders),
- en geactiveerd beheer (met name door de opmaak van beheerregelingen).

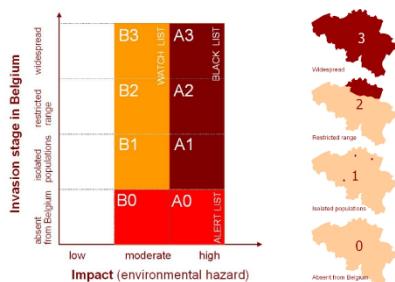
Elk van de behandelde soorten krijgt een plaats op dit spectrum. Omdat middelen beperkt zijn, moeten het beheer en beleid keuzes maken. Inspanningen tegen wijdverspreide soorten moeten prioritair uitgaan naar soorten met een aanzienlijke impact op

natuurbelangen en een redelijk handelingsperspectief. Waar de impact van een soort zich gedeeltelijk buiten de natuursector situeert, is samenwerking noodzakelijk.

3.2. Overige invasieve uitheemse soorten

Naast de Unielijst met invasieve uitheemse soorten, zijn er nog andere lijsten met invasieve uitheemse soorten afhankelijk van het **beoogde doel**. De gehanteerde soortenlijsten voor deze verschillende initiatieven komen grotendeels overeen, echter door de verschillende doelstellingen verschillen ze in beperkte mate.

3.2.1. Harmonia - Belgian Forum on Invasive Species

Het [Belgisch Forum voor Invasieve Soorten](#) verzamelt wetenschappelijke informatie over de aanwezigheid, de verspreiding, de auto-ecologie, de nadelige gevolgen en het beheer van invasieve uitheemse soorten. Het werkt regelmatig een referentielijst van exotische soorten in België bij en is verantwoordelijk voor de opstelling van een zwarte lijst met soorten die een sterke nadelige impact hebben op de biodiversiteit.

3.2.2. Technisch vademecum beheer van invasieve uitheemse planten

De soortenlijst gehanteerd in het [vademecum](#) werd samengesteld door een panel van specialisten en beheerders. Voor de discussie werd gebruik gemaakt van de soortenlijsten van zowel Harmonia en AlterIAS, van de waarschuwingsoorten op www.waarnemingen.be/exoten en van expertenkennis over de recentste bevindingen.

Het uitgangspunt voor dit vademecum was dus om **planten** op te nemen waarvoor beheerders van groen of natuur nood hebben aan kennis om de soorten te **bestrijden of beheren** in Vlaanderen (hoewel soms enkel in specifieke gebieden of situaties en niet steeds in geheel Vlaanderen). Deze doelstelling verschildt daarom van de Gedragscode invasieve planten en het waarschuwingssysteem.

In het Vademecum beheer van invasieve uitheemse planten worden bijvoorbeeld geen specifieke fiches opgenomen voor soorten die:

In het Vademecum beheer van invasieve uitheemse planten worden bijvoorbeeld geen specifieke fiches opgenomen voor soorten die:

- Bijna uitsluitend in habitats voorkomen die zeer gevoelig zijn aan verstoring waardoor bestrijding bijna steeds meer schadelijke gevolgen heeft dan wanneer deze met rust worden gelaten zoals voor typische bossoorten als schijnaardbei. Voor dergelijke soorten is bestrijding niet aangewezen maar kunnen afspraken zoals binnen het kader van het AlterIAS-project m.b.t. het niet kweken of aanplanten van dergelijke soorten zeer effectief zijn.
- Bijna enkel voorkomen in habitats waar bestrijding meestal niet noodzakelijk is zoals in stedelijke omgeving, bv. fluweelboom.

- Reeds jarenlang in Vlaanderen aanwezig zijn zonder fors toe te nemen of zeer wijd verspreid zijn zonder ernstige problemen te veroorzaken, bv. bezemkruiskruid.

Deze soorten worden dus niet in detail behandeld in het vademecum, maar voor die soorten waarvoor bestrijding wel een goede zaak blijft, werd geopteerd deze in een B-lijst op te nemen. Deze lijst en het vademecum zijn een momentweergave. De verwachting is dat het aantal invasieve uitheemse soorten de volgende jaren verder zal toeneemen. Voor de bestrijding van de soorten vermeld in de B-lijst van het vademecum alsook nieuwe invasieve soorten geldt in de meeste gevallen uitroeiing door uittrekken en afvoeren als meest efficiënte aanpak. Uiteraard geldt dit voor invasies van natuurlijke habitats. In tuinen vormen deze soorten daarom niet altijd een probleem.

3.2.3. Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten

Bij het [waarschuwingssysteem Invasieve Exoten](#) was het uitgangspunt om die soorten op te nemen die problematisch zijn en nog niet of slechts in beperkte mate in Vlaanderen voorkomen, of die momenteel nog sterk toenemen in hun voorkomen.

Het waarschuwingssysteem Invasieve Exoten bevat o.a. onderstaande vier lijsten:

- **Exoten van de Unielijst:** alle invasieve uitheemse soorten die op de Unielijst van de EU Verordening staan, inclusief soorten die nog niet werden waargenomen. Alle informatie over de EU Verordening en de Belgische aanpak van exoten is terug te vinden op de website van het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat IAS;
- **Alarmlijst:** soorten die bij ons nog niet of slechts op een paar plaatsen gevestigd zijn en waarvoor dringende actie nodig is;
- **Opkomende soorten:** soorten die bij ons in volle uitbreiding zijn;
- **Gevestigde soorten:** soorten die al een ruime verspreiding kennen in ons land, maar nog steeds uitbreiden of een impact hebben op de natuur.

3.2.4. Gedragscode invasieve planten in België

Bij de Gedragscode **invasieve planten** in België (ikv het AlterIAS-project) werden afspraken gemaakt met de groensector over welke planten **niet langer te kweken of aan te planten**. Er werd eveneens afgesproken over welke planten te adviseren om deze niet aan te planten bv. in of nabij gebieden met hoge natuurwaarde. Er werd een [brochure](#) opgesteld met alternatieven voor invasieven.

3.2.5. Gids Duurzame aankopen Groenvoorziening

De Provincie Antwerpen streeft naar 100% duurzame aankopen en schreef verschillende gidsen o.a. voor Groenvoorziening. In deze gids lees je met welke tips je rekening kan houden bij het maken van beplantingskeuzes. Deze gids helpt je bij het duurzaam aankopen van bomen, struiken en kruidachtigen zoals vaste planten, waterplanten en (gras)zaadmengsels.

3.2.6. Life RIPARIAS

De Belgische overheden bundelen hun krachten in het LIFE RIPARIAS project (Reaching Integrated and Prompt Action in Response to Invasive Alien Species) om - over gewestgrenzen - invasieve uitheemse soorten in en rond rivieren en vijvers optimaal te beheren. Dit project werd mogelijk dankzij de cofinanciering van de Europese Unie in het kader van het LIFE Programma. <https://www.riparias.be/nl/>

Voor het LIFE RIPARIAS-gebied (een gebied van 260.000 hectare in het Schelgedistrict dat de stroomgebieden van Dijle, Mark en Zenne omvat) werd een **alert list van opkomende zoetwater- en oeverplanten en rivierkreeftsoorten** opgesteld door middel van een screening in drie stappen van uitheemse soorten die op de Belgische markt voor sierdoeleinden verkrijgbaar zijn. Ze omvat soorten met middelhoge tot zeer hoge milieuscores, beoordeeld via het risicoscoresysteem Harmonia+. De **alert list** bestaat uit **10 plantensoorten** en **5 rivierkreeftsoorten** met uitheemse oorsprong in verschillende regio's van de wereld.

Samen met de invasieve uitheemse soorten die voor de **EU zorgwekkend** zijn, zullen de in de **alert list** opgenomen soorten aan verscherpt toezicht worden onderworpen en vormen zij de spil voor vroegtijdige uitroeiing via het LIFE RIPARIAS-project.

Naast de soorten van de alertlijst Life RIPARIAS en de invasieve uitheemse soorten die voor de EU zorgwekkend zijn, kunnen ook de soorten die voor de Vlaamse Waterweg prioritair zijn, geraadpleegd worden. De "**DVW - prioriteitenlijst van soorten van de Vlaamse Waterweg**" is een soortenlijst gepubliceerd door het Instituut voor Natuur en Bos (INBO). Deze checklist omvat invasieve uitheemse plantensoorten die van belang zijn voor de Vlaamse Waterweg en bevat soorten die aanwezig zijn of nog niet aanwezig zijn (waaksoorten) binnen hun werkgebied.

Via het RIPARIAS-project kunnen waarnemingen van **139 invasieve uitheemse soorten** gescreend worden (zie 4.3.).

4. Uitheemse soortentoeets / screening

Elke terreinbeheerder is verantwoordelijk voor het beheer van de invasieve uitheemse soorten op zijn terrein. Er zijn een **aantal manieren** en **verschillende databanken** om na te gaan of een bepaalde invasieve uitheemse soort al dan niet op een bepaalde locatie werd waargenomen. Hieronder tonen we hoe je dit kan doen.

Let op! Het gaat enkel om waarnemingen die werden ingevoerd in de desbetreffende databanken. Het is dus belangrijk om burgers en collega's te stimuleren om waarnemingen in te voeren (zie verder in deel 6)!

4.1. Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten

Via het Waarnemingssysteem Invasieve Exoten kan je waarnemingen van invasieve uitheemse soorten raadplegen die werden ingevoerd in de **databank** van **waarnemingen.be** (zie ook verder in deel 6).

Om locaties van deze invasieve uitheemse soorten te bekijken, ga je naar het [waarschuwingssysteem Invasieve Exoten](#). Daar krijg je meer info over de opgenomen invasieve uitheemse soorten en de verspreiding ervan door op de verspreidingskaarten te klikken.

soort

Alle soortgroepen ▼

Alle soortenlijsten ▼

☐ alleen soorten volgens lokale richtlijn

Filter

Wis filters

Laurierkers <i>Prunus laurocerasus</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie Verspreidingskaart Extra gegevens	Rimpelige cotoneaster <i>Cotoneaster rehderi</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie Verspreidingskaart	Rode ribes <i>Ribes sanguineum</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie Verspreidingskaart	Ruige fijnstraal <i>Erigeron floribundus</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie Verspreidingskaart
Spaanse hyacint <i>Hyacinthoides hispanica</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie	Wilgbladige cotoneaster <i>Cotoneaster salicifolius</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie	Gewone Wasbeer <i>Procyon lotor</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie	Zwarte appelbes <i>Aronia x prunifolia (A. arbutifolia x A. ...)</i> Ik heb deze soort gezien! Determinatie

Door op het gewenste km-hok te klikken, is het mogelijk om de details van de groeiplaats van de exoot te ontdekken.

Reuzenrabarber

Gunnera tinctoria (Molina) Miq.

zeer zeldzaam
incidentele invoer

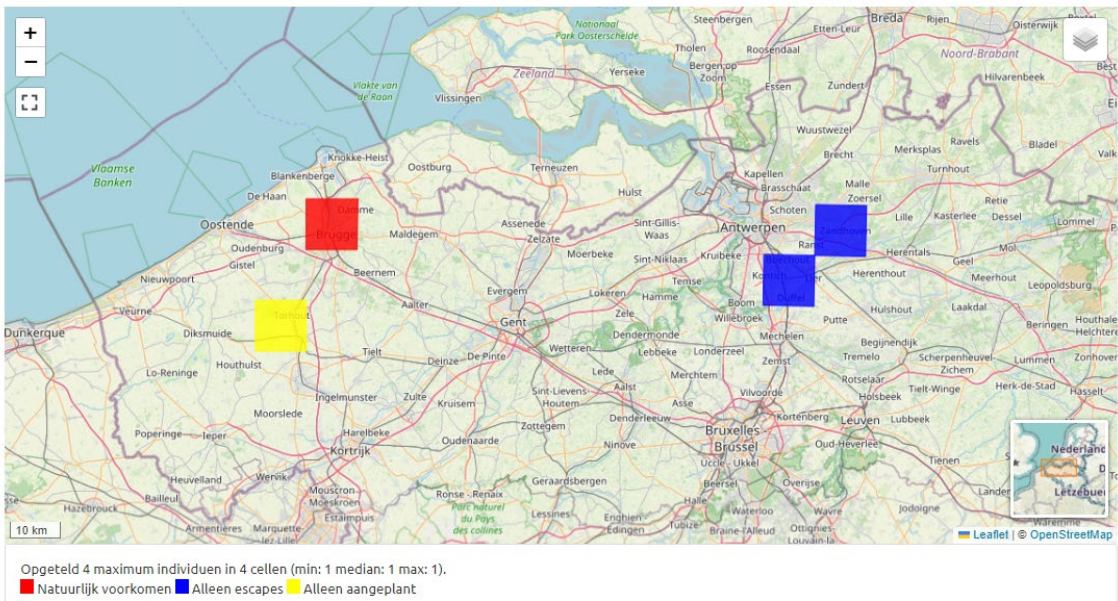
Planten Gunneraceae Gunnera Gunnera tinctoria Soort

Details Waarnemingen Kaarten Foto's Geluiden Statistieken Op/in Namen Projecten

Verspreidingskaart

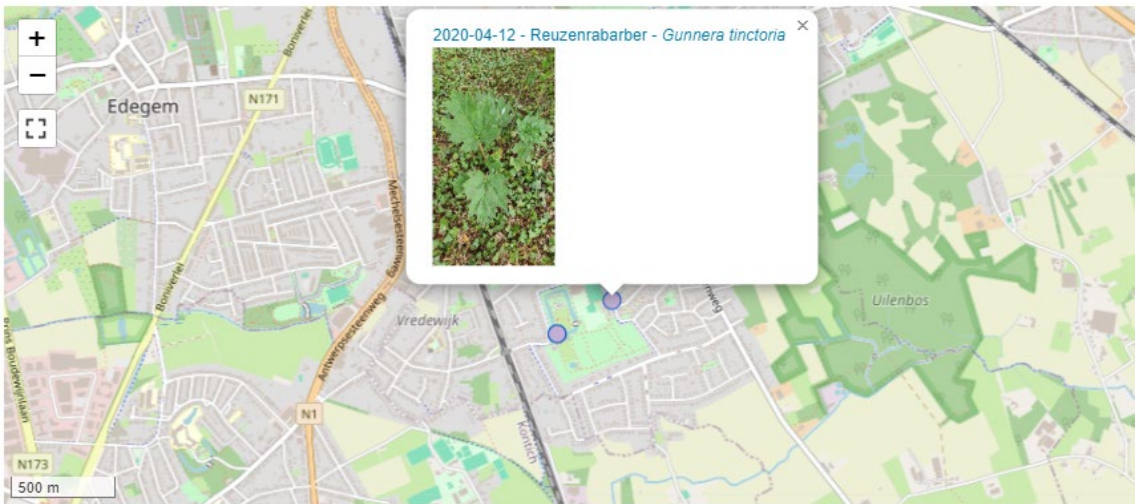
☐ Gebruik interval

2014-06-08 2024-06-05 ☐ Alleen goedgekeurd 10km-grid Filter

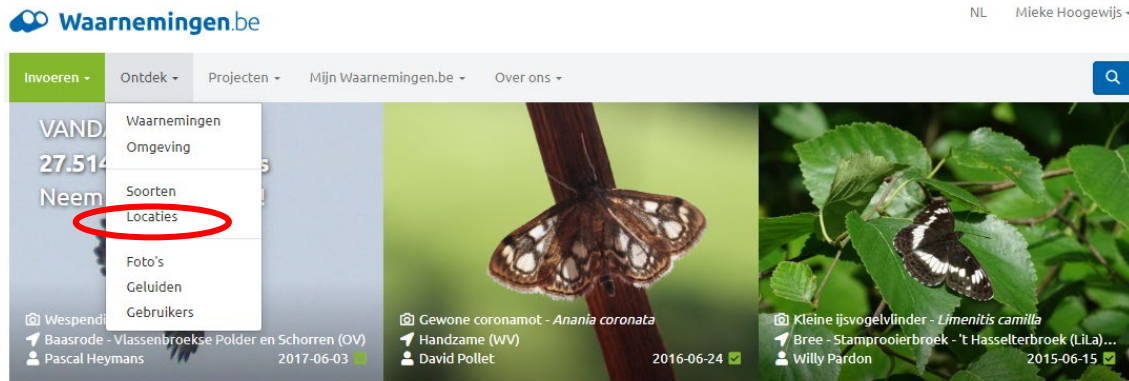
Details Waarnemingen Foto's Geluiden Soorten gezien

2014-06-08 - 2024-06-05 Reuzenrabarber - Gunnera tinctoria Alle zeldzaamheden Filter Wis filters Als tabel ☐ Toon geavanceerd

4.2. Waarnemingen.be

Via waarnemingen.be kan er per gemeente of gekozen locatie een lijst gemaakt worden van alle waargenomen soorten die in de **databank waarnemingen.be** werden ingevoerd. Hieronder wordt aan de hand van printscreens getoond hoe je dit doet.

Recente zeldzaamheden ● zeer zeldzaam ● zeldzaam

Alles	Vogels	Zoogdieren	Reptielen en amfibieën	Dagvlinders	Meer >
2024-06-05					
17:05	● <i>Potentilla recta subsp. obscura</i>		Zonhoven - Teut - Fietsp...		1
16:54	● Koekruid - <i>Vaccaria hispanica</i>		Waasmunster - LIA-park ...		1
16:47	● Mediterrane prachtblindwants - <i>Closterotomus triv...</i>		BW, VB		6

Nieuws

Waarnemingen.be nieuwsbrief

Lees hier de laatste Waarnemingen.be nieuwsbrief. In de toekomst de nieuwsbrief ook ontvangen in je mailbox? [Wijzig je voorkeuren via je profiel](#). Zo krijg je de volgende nieuwsbrief in je mailbox en ontvang je een mailtje als een validator een suggestie heeft voor je waarnemingen. Twee vliegen in 1 klap dus!

PTT-telling: Wintervogels tellen

The screenshot shows the 'Malle België' page on Waarnemingen.be. The 'Soorten gezien' tab is highlighted with a red circle. The page displays statistics for Malle, Belgium, including the number of observations (149,312), users (1,935), photos (35,749), sounds (18), and species (4,461). A map of Malle is shown at the bottom, with a blue outline indicating the area of interest. The map is titled 'Bijgewerkt op: 2024-06-01 05:33:42'.

Om ook de uitheemse soorten in de lijst weer te geven; is het nodig om “inclusief exoten en uitgestorven soorten” aan te vinken. Klik vervolgens op filter en alle waargenomen/ingevoerde soorten in de gemeente worden zichtbaar.

Het is mogelijk om deze soortenlijst te kopiëren en in een Excel-document te plakken (via “plakken speciaal” als “tekst”). Zie verder.

Door op het kaartsymbool te klikken, krijg je de waarnemingslocaties van de desbetreffende soort in je gemeente te zien.

Waarnemingen.be NL Mieke Hoogewijs

Invoeren Ontdek Projecten Mijn Waarnemingen.be Over ons

Malle België

Details Waarnemingen Foto's Geluiden Soorten gezien Ranglijst waarnemers BioBlitzes

Planten Alle taxa vanaf tot Alle maanden

Alle jaartallen Filter Wis filters

☒ Inclusief exoten en uitgestorven soorten ☐ Gebruik lokale taxonomie ☐ Inclusief escapes Alle soorten

30	Gevlekte scheerling		<i>Conium maculatum</i>	2016-06-10	2016-06-10	1	1
31	Peen		<i>Daucus carota</i>	1940-01-01	2024-05-20	30	30
32	Groot moerasscherm		<i>Helosciadium nodiflorum</i>	2016-06-12	2023-08-16	7	7
33	Reuzenberenklauw		<i>Heracleum mantegazzianum</i>	1991-05-01	2024-05-26	12	85
34	Gewone berenklauw		<i>Heracleum sphondylium</i>	1940-01-01	2024-05-29	80	84
35	Roomse kervel		<i>Myrrhis odorata</i>	2022-05-16	2022-05-16	1	1
36	Watertorkruid		<i>Oenanthe aquatica</i>	1940-01-01	2017-04-10	3	3
37	Pijptorkruid		<i>Oenanthe fistulosa</i>	1940-01-01	1940-01-01	1	1
38	Straalscherm		<i>Orlaya grandiflora</i>	2024-06-03	2024-06-03	1	1

Waarnemingen.be NL Mieke Hoogewijs

Invoeren Ontdek Projecten Mijn Waarnemingen.be Over ons

Malle België

Details Waarnemingen Foto's Geluiden Soorten gezien Ranglijst waarnemers BioBlitzes

1991-05-01 2024-05-26 Reuzenberenklauw - *Heracleum mantegazzianum* Alle zeldzaamheden

Zoek Filter Wis filters Als tabel ☐ Toon geavanceerd

click map for interaction

Door op een punt te klikken krijg je de details van de waarneming te zien.

Reuzenberenklauw

Heracleum mantegazzianum SOMMER & LEVIER

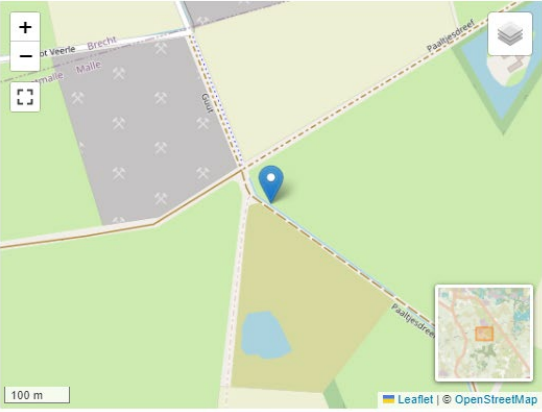
Planten | Apiceae | Heracleum | **Heracleum mantegazzianum** | Soort

1 ter plaatse

2022-06-16 14:18
Daan
Oostmalle - Weiland Sint-Lenaertsebaan (AN)
Goedgekeurd (met bewijs)

GPS 51.3211, 4.6968
Lambert 1972 172869 223525
Nauwkeurigheid onbekend
Bron Obsidentify

Opties -
Route

Om de status van de waargenomen soorten te kennen, kan je de [overzichtstabel van invasieve uitheemse soorten](#) downloaden vanop de provinciale website.

Selecteer zoals eerder aangegeven, de waargenomen soorten uit waarnemingen.be. Plak via “plakken speciaal” als “tekst” de waargenomen soorten in een nieuw werkblad. Zet de wetenschappelijke naam in kolom A. Maak kolom C leeg. Verwijder in kolom B de eerste spatie die voor de Nederlandse benaming van de soorten staat door in kolom C de formule spatie wissen te gebruiken: =SPATIES.WISSEN(B1) en pas deze toe op de volledige kolom C. Kopieer kolom C en plak de waarden ervan in kolom B via “plakken speciaal”. Verwijder kolom C. Markeer alle soorten in rood en vet en kopieer de gegevens en plak deze onderaan het tabblad “lijst invasieve exoten” onderaan de lijst. Rangschik dan de tabel opnieuw alfabetisch op de kolom wetenschappelijk naam. Selecteer kolom A en kies bij start/voorwaardelijke opmaak om dubbele waarden in roos te markeren. Filter vervolgens op roze celkeur en dan zie je welke invasieve exoten er in je gebied/ge-meente voorkomen en op welke lijsten de soorten vermeld staan (herhaal dit voor de kolom Nederlandse naam).

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Soortgroep	Europese unielijst	Harmonia - invasieve soorten België	Technisch vadecum invasieve uitheemse planten	Gids duurzame aankopen groenvoorzi ening	Waarschuwi ngssysteem invasieve waarnemi	Waarschuwi ngssysteem RIPARIAS	Ecopedia infopagina
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	planten	X	X	X	X	X	X	https://www.ecopedia.be/planten/Hemelboom
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	1/07/2002	10/11/2022	3	3				
<i>Bidens frondosa</i>	Zwart tandzaad	planten		X	X	X			https://www.ecopedia.be/planten/Zwart-tandzaad
<i>Bidens frondosa</i>	Zwart tandzaad	30/07/2022	30/07/2022	1	1				
<i>Branta canadensis</i>	Canadese gans	dieren		X					https://www.ecopedia.be/dieren/Canadese-gans
<i>Branta canadensis</i>	Grote Canadese Gans	27/10/2016	27/10/2016	1	45				
<i>Buddleja davidii</i>	Vlinderstruik	planten		X	X	X			https://www.ecopedia.be/planten/Vlinderstruik
<i>Buddleja davidii</i>	Vlinderstruik	1/07/2002	13/11/2024	26	26				
<i>Cornus sericea</i>	Canadese kornoelje	planten		X	X	X			https://www.ecopedia.be/planten/Canadese-kornoelje
<i>Cornus sericea</i>	Canadese kornoelje	1/05/2024	1/05/2024	1	1				
<i>Crassula helmsii</i>	Watercrassula / Naaldruid	planten		X	X	X	X	X	https://www.ecopedia.be/planten/Watercrassula
<i>Crassula helmsii</i>	Watercrassula	9/05/2019	4/09/2024	4	4				
<i>Cyperus eragrostis</i>	Bleek cypergras	planten		X	X	X	X		https://www.ecopedia.be/planten/Bleek-cypergras
<i>Cyperus eragrostis</i>	Bleek cypergras	28/07/2022	3/09/2022	2	2				
<i>Harmonia axyridis</i>	Veelkleurig aziatisch lieveheersbeestje	dieren		X					
<i>Harmonia axyridis</i>	Aziatisch lieveheersbeestje	4/09/2021	1/09/2022	4	4				
<i>Impatiens glandulifera</i>	Reuzenbalsemien	planten	X	X	X	X	X	X	https://www.ecopedia.be/planten/Reuzenbalsemien
<i>Impatiens glandulifera</i>	Reuzenbalsemien	1/08/2002	23/07/2015	3	3				
<i>Impatiens parviflora</i>	Klein springzaad	planten		X	X	X			https://www.ecopedia.be/planten/Klein-springzaad
<i>Impatiens parviflora</i>	Klein springzaad	1/07/2002	1/08/2002	2	2				
<i>Lithobates catesbeianus</i>	Amerikaanse Stierkikker	dieren	X	X			X	X	https://www.ecopedia.be/dieren/Amerikaanse-Stierkikker
<i>Lithobates catesbeianus</i>	Amerikaanse stierkikker	1/05/2024	1/05/2024	1	1				

Je kan ook voor een **eigen afgebakend gebied soortgegevens** opzoeken. Klik daarvoor bij “Mijn waarnemingen.be” op “Mijn Gebruikerslocaties”. En vervolgens kan je klikken op “Nieuwe gebruikerslocatie” om een nieuwe perimeter in te tekenen. Deze perimeter kan je dan gebruiken om de invasieve uitheemse soorten op te zoeken.

Waarnemingen.be NL Mieke Hoogewijs

Invoeren Ontdek Projecten **Mijn Waarnemingen.be** Over ons

Mieke Hoogewijs

Profiel Waarnemingen Foto's **Mijn gebruikerslocaties** Tellingen Locaties Alerts

Naam Filter

Naam	Soorten gezien	Soorten niet gezien	Verwijder	Bewerk
F1	0	0	Verwijder	Bewerk
Fietsbelevingscentrum	0	0	Verwijder	Bewerk
Hooibeekehoeve	0	0	Verwijder	Bewerk
Kanaal Dessel-Schoten Turnhout	0	0	Verwijder	Bewerk
Mechelen	0	0	Verwijder	Bewerk
Mol - Toemaathoek - prov. Antwerpen	0	0	Verwijder	Bewerk

+ Nieuwe gebruikerslocatie Projectlocaties gebruiker

click map for interaction

Nieuwe gebruikerslocatie

Naam

Geometrie

Punt Delete last point Cancel

OK Ga terug

4.3. RIPARIAS

Via het RIPARIAS-project bestaat de mogelijkheid om waarnemingen van **139 invasieve uitheemse soorten** te screenen (zie 3.2.6.).

Je hebt ook de mogelijkheid om te filteren op **datasets**. De gegevens in het RIPARIAS-project komen uit 78 datasets, inclusief die van waarnemingen.be.

Gegevens over invasieve uitheemse soorten in België zitten verspreid over een groot aantal actoren en databanken. Het snelle waarschuwingssysteem van het RIPARIAS-project centraliseert openlijk beschikbare gegevens van verschillende bronnen door ze van de Global Biodiversity Information Facility (GBIF) te plukken. De gegevens zijn afkomstig van officiële monitoring, wetenschappelijke projecten maar ook van burgerwetenschap (citizen science).

Je kan dus eenvoudig aanklikken uit welke databank je gegevens wenst te ontvangen.

Op te nemen datasets

Typ hier om te filteren...

Geselecteerde items: **78/78**

☒ Naam ▲	GBIF dataset key
☒ ABV - Common breeding birds in Flanders, Belgium (post 2016)	99047b1e-ee53-4053-ba69-2e28eaaa45d9
☒ Alien species occurrences across Europe: Data collected during a pan-European Bioblitz	73873fcc-2bea-49a0-b38e-96797faf74c0
☒ Birda - Global Observation Dataset	6ff8b3b0-ef0f-4f79-a310-5a5615c6aa0b
☒ Bords de routes	93dc0e04-f4f8-4773-ab23-4fa48327fe2e
☒ Broedvogels - Algemene broedvogels	8ae09016-b819-450e-b8f6-c1f249110502
☒ CardObs : Observations naturalistes issues de l'outil CardObs-Données naturalistes de Xavier JAPIOT	0eb4ad83-f80d-4d86-83d8-f3a55ddd216f

Om gegevens op te zoeken, ga je naar [LIFE RIPARIAS early alert](#). Op deze pagina kan je alerts instellen (zie verder), maar is het dus ook mogelijk om te checken of bepaalde invasieve uitheemse soorten in je gemeente voorkomen.

- Stap 1: Klik op de gewenste soort (in dit voorbeeld de Afghaanse duizendknoop)

Op te nemen soorten

Filter op labels: [DVW species list](#) [LIFE RIPARIAS species list](#)

Typ hier om te filteren...

Geselecteerde items: 1/139

☐ Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	GBIF taxon key	Labels
☐ <i>Acacia saligna</i>	wilgacacia	2978552	plant, species of Union concern
☐ <i>Acer negundo</i>	vederesdoorn	3189866	plant, DVW species list
☐ <i>Acridotheres tristis</i>	treurmaina	2489005	species of Union concern, animal, bird
☐ <i>Ailanthus altissima</i>	hemelboom	3190653	plant, species of Union concern, DVW species list
☐ <i>Alouatta palliata</i>	nijlgans	2498252	species of Union concern, animal, bird

- Stap 2: selecteer een locatie door op "Overall" te klikken.

LIFE RIPARIAS early alert

Beheer jij invasieve uitheemse soorten? Wil je weten waar ze voorkomen? Meld je aan, configureer je waarschuwingen en ontvang updates in je mailbox over nieuwe waarnemingen vanuit alle mogelijke gegevensbronnen.

Filters

Soorten: Koenigia polystachya 78 geselecteerde datasets **Overall** Op elk moment geïmporteerd

187 overeenkomende waarnemingen

- Stap 3: aan de hand van "Filter op Labels" kan je jouw gewenst gebied selecteren

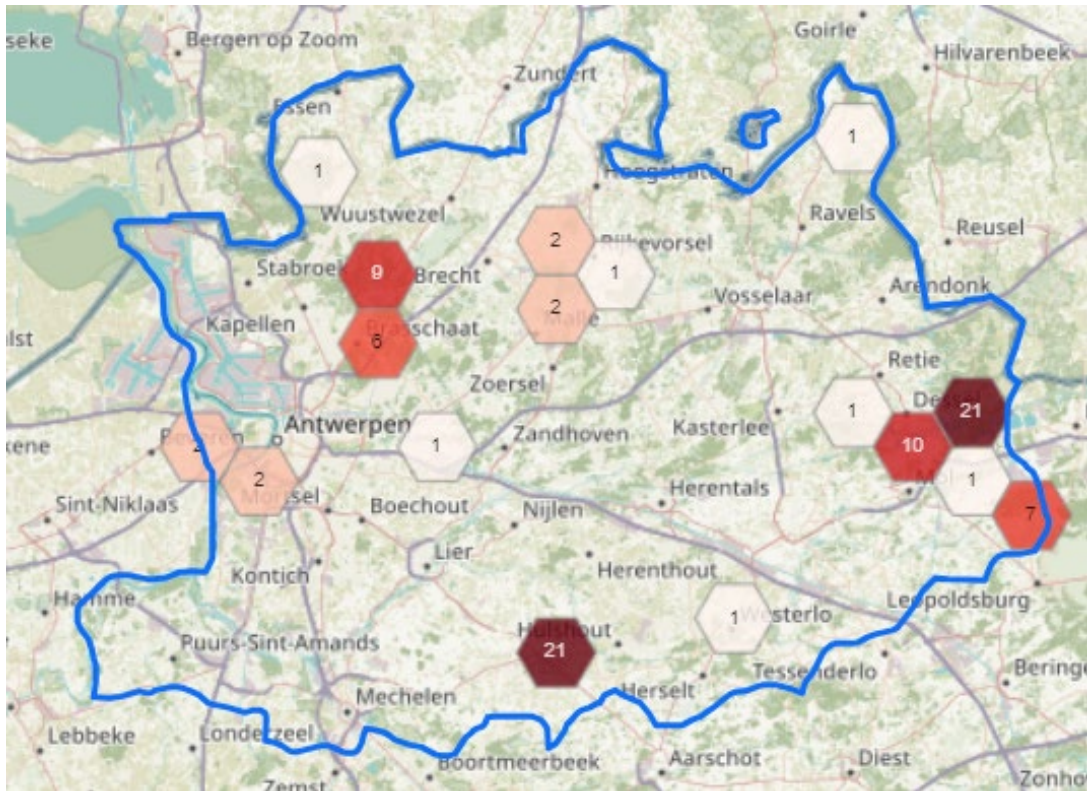
Beperk tot specifieke gebieden

Filter op labels: [Brugse Polders](#) [Brussels](#) [DS](#) [DVW](#)

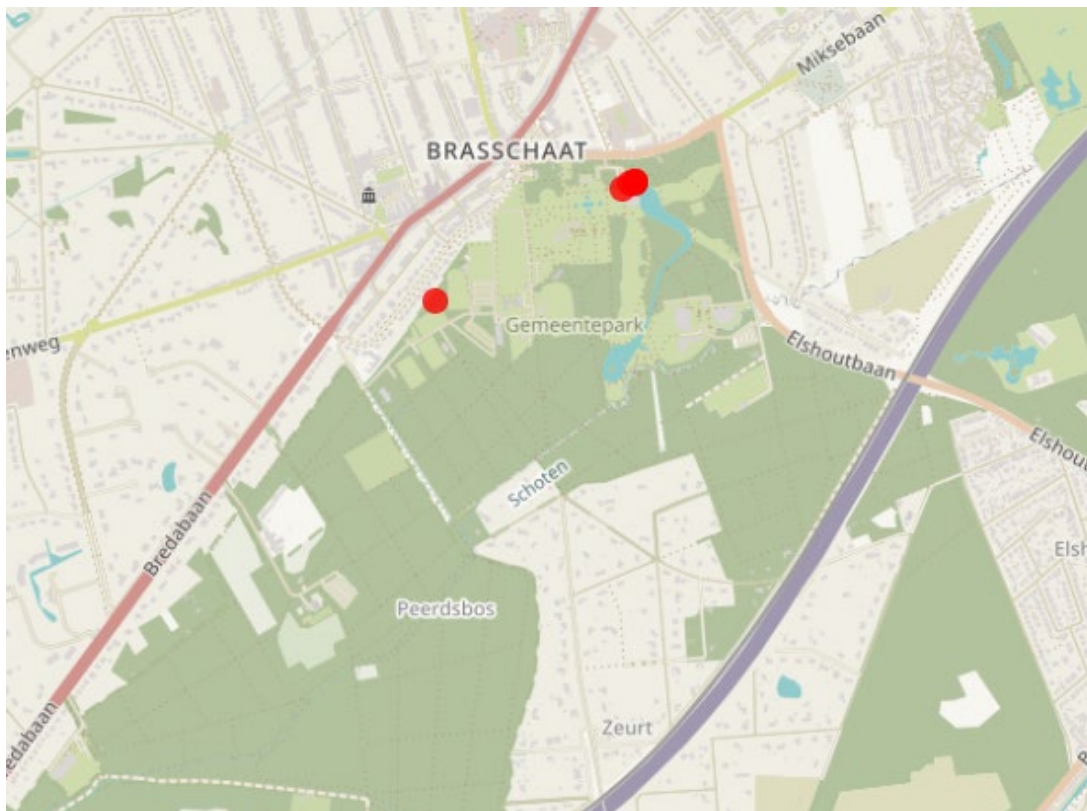
Typ hier om te filteren...

Geselecteerde items: 0/1079

☐ Naam	Labels
☐ Aalst	Flanders, municipality, Gedeeld
☐ Aalter	Flanders, municipality, Gedeeld

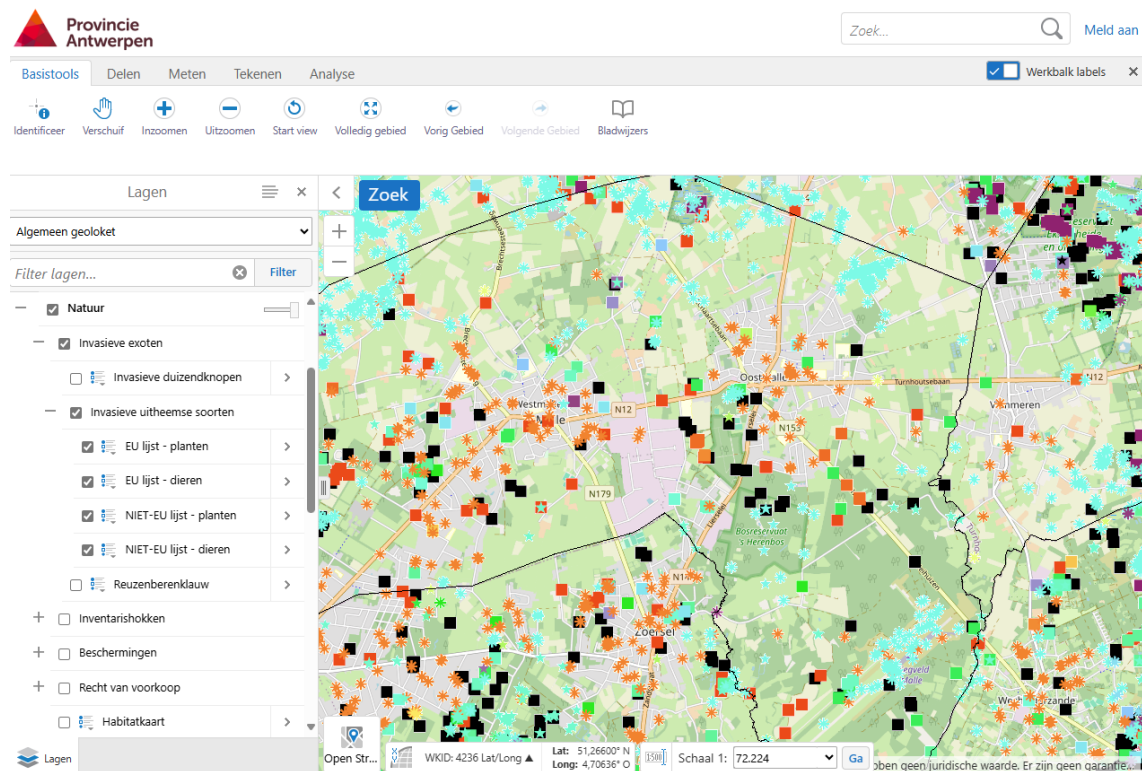

- Hoe meer je inzoomt, hoe gedetailleerder je de waarnemingen te zien krijgt:

4.4. Extern openbaar Geoloket Provincie Antwerpen

De waarnemingen van de 139 invasieve uitheemse soorten van het RIPARIAS-project zijn ook te raadplegen het [externe openbare Geoloket Provincie Antwerpen](#). Onder de laag 'natuur' staat een laag 'invasieve uitheemse soorten' met de verspreidingsgegevens van de 139 RIPARIAS-soorten. Dat zijn de 88 soorten van de lijst van voor de Europese Unie zorgwekkende invasieve soorten, aangevuld met andere invasieve uitheemse soorten.

5. Alerts

Het is ook mogelijk om een melding te krijgen van waargenomen invasieve uitheemse soorten op het grondgebied van je gemeente. Op die manier kan er snel gehandeld worden wanneer er een invasieve uitheemse soort wordt waargenomen in een gemeentelijk plantsoen of park!

Er zijn **2 mogelijkheden** om alert te ontvangen.

5.1. Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten

Ga naar <https://waarnemingen.be/species/invasieve-exoten/alerts/> daar kan je instellen van welke soorten en uit welke locatie je meldingen wil ontvangen.

The screenshot shows the 'Waarnemingen.be' website. The navigation bar includes 'Invoeren', 'Ontdek', 'Projecten', 'Mijn Waarnemingen.be', and 'Over ons'. A dropdown menu under 'Projecten' is open, with 'Invasieve exoten' circled in red. Below the menu, there is a section titled 'Zo maak je een melding' with a 'Home' link and a 'Waarnemingen' link. A text box explains that users can set alerts for specific species or locations. Below this, there is a section 'Een melding instellen' with a 'Download projectenhandleiding' link. The text explains that users can set alerts for specific species or locations. A list of instructions follows: 1. Under 'Soortenlijsten' select the species you want to receive alerts for. 2. Will you only receive an alert if the species is in your area? 3. Save the alert with the 'Invoeren' button. Below the instructions, there is a table with columns: Species lists, Soort uitzonderen, Onzeker, Locatie, Land, Provincie, Interval, Alerted. The table is empty. Below the table, there is a section 'Nieuwe alert' with a 'Soortenlijsten' link. A list of species lists is shown: Alarm lijst-België, Flatworm-Watch-België, Gevestigde soorten-België, LIFE DUNIAS-België, Opkomende soorten-België, Soorten van Europese verordening-België.

Waarnemingen.be NL Mieke Hoogewijs

Invoeren Ontdek Projecten Mijn Waarnemingen.be Over ons

Zo maak je een melding

Home Waarnemingen

Via deze pagina kan je alerts instellen voor specifieke soorten of locaties. Op de hoogte gebracht zal worden wanneer één van de exoten opduikt in je gekozen provincie of gebieden.

Een melding instellen Download projectenhandleiding

Klik je gewoon meteen op de knop "Invoeren" houden we je op de hoogte van alle Exoten die opduiken in heel België. Dat zouden er veel te veel zijn. Stel dus in voor welke soorten we je op de hoogte moeten brengen.

- Onder "**Soortenlijsten**" bepaal je voor welke organismen je allemaal een melding wil ontvangen. Standaard staan alle soortenlijsten aan. Kruis de soortenlijsten weg waarvoor je niet op de hoogte wil blijven. Indien de overblijvende verzamelgroepen nog organismen bevatten waarvan je geen alerts wil ontvangen kan je deze afzonderlijk afkruisen in het veld "Zonder deze soorten". Als beheerder wil je bijvoorbeeld misschien wel melding ontvangen van elke invasieve exoot, behalve de Halsbandparkiet en de Chinese duizendknoop.
- Wil je alleen een alert ontvangen als de exoot in kwestie **in je buurt** gesignaleerd zijn? Kies 1 of meer Locaties door de naam van je gemeente of toponiem in het veld "Locaties" in te vullen. Alternatief kan je kiezen voor 1 provincie.
- Bewaar je Alert met de knop "Invoeren". Desgewenst kan je meerdere alerts instellen op deze manier. Bijvoorbeeld 1 dagelijkse alert voor alle exoten in je specifieke patch en een tweede wekelijkse alert enkel voor de lijst "opkomende soorten" de hele provincie of ruimere regio(s).

Zorg dat de instelling "Stuur mij e-mail-notificaties" zeker aangevinkt staat in je profiel.

Species lists	Soort uitzonderen	Onzeker	Locatie	Land	Provincie	Interval	Alerted
Geen resultaten.							

Nieuwe alert

Soortenlijsten

☐ Alarm lijst-België
 ☐ Flatworm-Watch-België
 ☐ Gevestigde soorten-België
 ☐ LIFE DUNIAS-België
 ☐ Opkomende soorten-België
 ☐ Soorten van Europese verordening-België

5.2. RIARIAS

Ga naar <https://alert.riparias.be/>

Daar kan je op dit moment waarschuwingen krijgen voor de doelsoorten van het LIFE RIPARIAS project en voor alle invasieve soorten van de Unielijst van de Europese Verordening. Je hoeft je enkel aan te melden en aan te duiden van welke soorten je een melding wil ontvangen.

LIFE RIPARIAS early alert

Hello

Beheer jij invasieve uitheemse soorten? Wil je weten waar ze voorkomen? Meld je aan, configureer je waarschuwingen en ontvang updates in je mailbox over nieuwe waarnemingen vanuit alle mogelijke gegevensbronnen.

Filters

Alle soorten

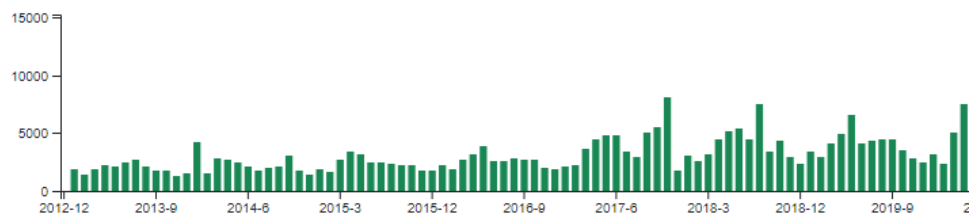
Alle datasets

Overall

Op elk moment geïmporteerd

636039 overeenkomende waarnemingen

☐ Filtering op datumbereik inschakelen

6. Meld waarnemingen

Een doeltreffend beheer van schadelijke invasieve uitheemse soorten is afhankelijk van waarnemingen door burgerwetenschappers. Heeft u een plant of dier gezien waarvan u denkt dat het een invasieve uitheemse soort zou kunnen zijn? Dan zijn er een aantal manieren om deze waarnemingen door te geven. Hieronder worden er 2 besproken.

6.1. Waarnemingen.be

Registreer uw waarneming via waarnemingen.be (Vlaanderen en Brussel, Natuurpunt), observations.be (Wallonië en Brussel, Natagora) of hun mobiele app [ObsIdentify](#) ([App Store](#), [Play Store](#)), ObsMapp en iObs.

6.2. iNaturalist

Registreer uw waarneming via iNaturalist.org of via hun app ([App Store](#), [Play Store](#)), beheerd door de California Academy of Sciences.

6.3. Opmerking over licenties

Beide platforms zijn **gratis**, maar vereisen een account om waarnemingen te **registreren**. Standaard kennen de platforms een restrictieve licentie toe aan uw waarnemingen, wat betekent dat ze niet zullen worden gedeeld en niet door anderen mogen worden gebruikt zonder uw uitdrukkelijke toestemming. Om anderen toe te staan uw waarnemingen vrij te gebruiken, moet u een open licentie toekennen aan uw waarnemingen. U kan dit voor al uw waarnemingen tegelijk doen in uw accountinstellingen: zie de instructies per platform hieronder.

Waarnemingen onder open licentie worden door beide platforms gedeeld via de [Global Biodiversity Information Facility](#) (GBIF), een internationaal platform voor gratis en open biodiversiteitsgegevens. Provincie Antwerpen, LIFE RIPARIAS en vele anderen gebruiken via GBIF gedeelde gegevens voor beleid, wetenschap en instandhouding.

WAARNEMINGEN.BE/OBSERVATIONS.BE

Volg de volgende stappen:

1. Ga naar waarnemingen.be/observations.be (u kan deze wijzigingen niet via de app aanbrengen)
2. Meld u aan
3. Klik op uw naam en selecteer **Instellingen**
4. Selecteer het tabblad "**Data delen**"
5. Selecteer "**deel mijn waarnemingen als open data**" of alternatively "deel mijn waarnemingen met vertrouwde projecten en partners"
6. Selecteer licenties **CC0** of CC-BY in de vervolgkeuzelijst voor zowel **foto's** als **geluiden**
7. Klik op de knop **Bewaar**

[Persoonlijke informatie](#)
[Data delen](#)
[Privacy](#)
[Lidmaatschappen](#)

Deel waarnemingen

- ☐ deel mijn waarnemingen niet
- ☐ deel mijn waarnemingen met vertrouwde projecten en partners
- ☒ deel mijn waarnemingen als open data
- ☒ Deel embargowaarnemingen met vertrouwde partners

Deel foto's

CC0

Deel geluiden

CC0

[Bewaar](#)
[Ga terug](#)

INATURALIST

Volg de volgende stappen:

1. Ga naar inaturalist.org (u kan deze wijzigingen niet via de app aanbrengen)
2. Meld u aan
3. Selecteer het tabblad **Profiel**
4. Klik op de knop **Account instellingen & profiel bewerken**
5. Klik op **Inhoud & Uiterlijk**
6. Kies een van deze twee licenties: "**Geen auteursrecht (CC0)**" or "Naamsvermelding (CC BY)" for **waarnemings-, foto- en geluidslicenties**.
7. Vink de vakjes "**Werk bestaande waarnemingen/foto's/geluiden bij met de nieuwe licentie-keuzes**" aan om de geselecteerde licentie met terugwerkende kracht toe te passen
8. Klik op de knop **Instellingen opslaan**

Standaard waarnemingslicentie

 Geen auteursrecht (CC0)

- ☒ Werk bestaande waarnemingen bij met de nieuwe licentie-keuzes

Standaard fotolicentie

 Geen auteursrecht (CC0)

- ☒ Werk bestaande foto's bij met nieuwe licentie-keuzes

Standaard opname licentie

 Geen auteursrecht (CC0)

- ☒ Werk bestaande geluiden bij met de nieuwe licentie-keuzes

DIENST DUURZAAM MILIEU- EN NATUURBELEID

Departement Leefmilieu

Provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen

